

Dosarul nr. 2ri-105/16

Instanța de fond: CA Chișinău – V. Pruteanu

DECIZIE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Svetlana Filincova,

Judecători

Elena Covalenco, Sveatoslav Moldovan,
Iurie Bejenaru, Maria Ghervas,

examinînd recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare în pricina la cererea Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” împotriva Întreprinderii de Stat „Servicii Transport Auto” privind intentarea procesului de insolabilitate,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, prin care s-a respins acțiunea înaintată de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare împotriva Întreprinderii de Stat „Servicii Transport Auto” ca depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă, s-a respins contestația înaintată de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” privitor la neacceptarea de către administratorul insolabilității și neincluderea în tabelul definitiv a creanțelor înaintate către Întreprinderea de Stat „Servicii Transport Auto”,

C O N S T A T Ă :

SA „Moldtelecom” a înaintat cerere introductivă împotriva ÎS „Servicii Transport Auto” privind intentarea procesului de insolabilitate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014 a fost admisă spre examinare cererea privind intentarea procesului de insolabilitate față de ÎS „Servicii Transport Auto” și în scopul prevenirii modificărilor stării bunurilor

debitorului în perioada de pînă la intentarea procesului de insolvență s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare în conformitate cu prevederile Legii insolvenței. În calitate de administrator provizoriu a fost numit ÎI “Marcel Lungu”.

Curtea de Apel Chișinău prin hotărîrea din 22 ianuarie 2015 a intentat procesul de insolvență față de ÎS „Servicii Transport Auto”, s-a desemnat în calitate de administrator al insolvenței ÎI “Marcel Lungu”.

Anterior intentării procesului de insolvență, la 20 noiembrie 2012 SA “Banca de Economii” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în Judecătura Centru mun. Chișinău împotriva ÎS „Servicii Transport Auto” privind încasarea datoriei în sumă de 3.598.067,83 euro și 46.521.315,60 lei și prejudiciul în sumă de 21.287.797,65 lei. Procesul dat fiind suspendat prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 noiembrie 2014, pînă la finalizarea procedurii de reorganizare a ÎS „Servicii Transport Auto”.

În cadrul derulării procesului de insolvență SA “Banca de Economii” a înaintat cerere de validare a creanțelor debitorului ÎS „Servicii Transport Auto”, prin care a solicitat validarea creanței garantate față de debitor în mărimea datoriei în sumă de 3.598.067,83 euro și 46.521.315,60 lei și prejudiciului în sumă de 21.287.797,65 lei.

Marcel Lungu, administratorul insolvenței ÎS „Servicii Transport Auto”, nu a acceptat creanțele înaintate de SA “Banca de Economii” și nu le-a inclus în tabelul definitiv la rubrica creanțelor validate.

La 17 martie 2015 SA “Banca de Economii” a depus contestație, solicitînd admiterea acesteia, cu validarea creanței garantate față de ÎS „Servicii Transport Auto” în mărimea datoriei în sumă de 3.598.067,83 euro, 46.521.315,60 lei și prejudiciului în sumă de 21.287.797,65 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2015 s-au conexasă dosarul la cererea SA „Banca de Economii” împotriva ÎS „Servicii Transport Auto” privind încasarea datoriei în sumă de 3.598.067,83 euro și 46.521.315,60 lei și prejudiciul în sumă de 21.287.797,65 lei din procedura Judecătoriei Centru mun. Chișinău, cu procedura de examinare a cererii SA „Banca de Economii” de validare a creanțelor debitorului ÎS „Servicii Transport Auto”, din cadrul procesului de insolvență, pentru examinare într-un singur proces.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015 s-a respins acțiunea înaintată de SA „Banca de Economii” în proces de lichidare împotriva ÎS „Servicii Transport Auto” ca depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă. Contestația înaintată de SA „Banca de Economii” privitor la neacceptarea de către administratorul insolvenței și neinclusiunea în tabelul definitiv a creanțelor înaintate către ÎS „Servicii Transport Auto” s-a respins ca neîntemeiată.

La 31 decembrie 2015 SA „Banca de Economii” în proces de lichidare a declarat cerere de recurs, solicitînd casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, cu emiterea unei noi încheieri, prin care să fie validată creanța băncii.

În motivarea recursului înaintat s-a invocat că hotărîrea instanței de insolvabilitate este neîntemeiată, fiind aplicate greșit normele de drept procedural și de drept material.

Examinînd argumentele invocate în recurs în raport cu actele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis.

Conform art. 445 alin. (1) lit. c) CPC instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Curtea de Apel Chișinău prin hotărîrea din 22 decembrie 2015 a respins cererea SA „Banca de Economii” împotriva ÎS „Servicii Transport Auto” privind încasarea datoriei ca depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă. Contestația înaintată de SA „Banca de Economii” privitor la neacceptarea de către administratorul insolvabilității și neincluderea în tabelul definitiv a creanțelor înaintate către ÎS „Servicii Transport Auto” s-a respins ca neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră că instanța de insolvabilitate prematur a respins cererea înaintată de SA „Banca de Economii” în proces de lichidare ca depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 140 alin. (1), (2) Legii insolvabilității dacă are o creanță față de debitor, născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintază în scris creanța indiferent de tipul ei printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată, care examinează cauza de insolvabilitate a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță. Cererea de admitere a creanței se depune în termenul stabilit în hotărîrea de deschidere a procedurii sau în termenul indicat în notificarea administratorului provizoriu. Termenul-limită pentru creditori privind înregistrarea cererii de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului preliminar este de 30 de zile calendaristice, iar pentru întocmirea tabelului definitiv de 45 de zile calendaristice de la data intrării în procedură.

După cum denotă actele cauzei, în baza contractului de credit nr. 06-06/1/05 din 02 martie 2005 ÎS „Servicii Transport Auto” a beneficiat de un credit de la SA „Banca de Economii” în sumă de 3.230.000 euro cu termenul scadență la 02 martie 2009. Din motivul că ÎS „Servicii Transport Auto” nu și-a onorat obligațiile contractuale la 20 noiembrie 2012 SA „Banca de Economii” s-a adresat cu acțiune în judecată împotriva ÎS „Servicii Transport Auto” privind încasarea datoriei în sumă de 3.598.067,83 euro și 46.521.315,60 lei și prejudiciul în sumă de 21.287.797,65 lei.

Instanța de recurs reține eronată concluzia instanței de insolvabilitate precum că SA „Banca de Economii” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind încasarea datoriei ce rezultă din contractul de credit la 24 ianuarie 2014, peste 4 ani și 10 luni de la data scadență a ultimei tranșe de achitare conform contractului de credit nr. 06-06/1/05 din 02 martie 2005.

Debitorul ÎS „Servicii Transport Auto” a beneficiat de la SA „Banca de Economii” filiala nr. 1 mun. Chişinău conform contractului de credit nr. 06-06/1/05 din 02 martie 2005 de un credit în tranşe în sumă totală de 3.230.000 euro. Creditul a fost acordat pentru investiţii capitale (procurarea a 22 autocare), fiind acordat pentru o perioadă de 48 luni, data scadenţei fiind stabilită pentru 02 martie 2009. În calitate de garanţii reale, în scopul asigurării rambursării creditului acordat ÎS „Servicii Transport Auto” au fost instituite următoarele bunuri: conform contractului de gaj nr. 06-06/05-g5 din 02 aprilie 2005, obiectul căruia conform acordului adiţional nr. 01 din 11 octombrie 2005 constituie 22 mijloace de transport (autocaruri), amplasate în mun. Chişinău, şos. Hînceşti, 230; conform contractului de gaj nr. 06-06/1/05-g3 din 05 aprilie 2005, încheiat cu Ministerul Transporturilor şi infrastructurii Drumurilor – dreptul de folosinţă asupra terenului de pământ cu suprafaţa de 2,8388 ha, amplasat în mun. Chişinău, cu valoarea de gaj 1.980.000 lei; conform contractului de gaj nr. 06-06/1/05 din 09 octombrie 2006 încheiat cu ÎS „Servicii Transport Auto” – construcţie cu suprafaţa de 2015,9 m.p. şi dreptul de folosinţă a terenului aferent cu suprafaţa de 6,6376 ha, amplasate în mun. Chişinău, str. Tăbăcăria Veche, 23, cu valoarea de gaj 9.000.000 lei.

Astfel contrar prevederilor contractului de credit, ÎS „Servicii Transport Auto” nu şi-a onorat obligaţiile asumate în termenul prevăzut, înregistrînd datorii faţă de SA „Banca de Economii” în sumă totală de 3.598.067,83 euro şi 46.521.315,60 lei. Iar în scopul rambursării silite a creditului acordat ÎS „Servicii Transport Auto” la 05 noiembrie 2009, SA „Banca de Economii” s-a adresat cu acţiune în judecată privind rezilierea contractului de credit şi pentru realizarea dreptului de gaj/ipotecă.

Prin hotărîrea Judecătorei Economice de Circumscripţie din 13 aprilie 2011, acţiunea SA „Banca de Economii” s-a admis integral, fiind menţinut prin decizia instanţei de apel din 23 noiembrie 2011. Iar prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 11 mai 2012, s-a casat hotărîrea primei instanţe din 13 aprilie 2011 şi decizia instanţei de apel din 23 noiembrie 2011 în partea transiterii silite în posesiunea băncii în scopul comercializării bunurilor gajate conform contractelor de gaj sus-menţionate, cu respingerea acestei pretenţii. În rest, în partea rezilierii contractului de credit şi transiterii silite în posesia băncii a 22 mijloace de transport (autocaruri), hotărîrea primei instanţe din 13 aprilie 2011 şi decizia instanţei de apel din 23 noiembrie 2011, au fost menţinute.

Ulterior, prin actul de transmitere a bunurilor în posesiune din 23 septembrie 2011, ÎS „Servicii Transport Auto” a transmis în temeiul hotărîrii instanţei de fond din 13 aprilie 2011 în posesiunea Băncii 22 autocare gajate la valoarea de piaţă şi a recunoscut datoriile faţă de SA „Banca de Economii” în sumă de 4.090.769,92 euro şi 54.369.129,37 lei.

Colegiul constată că, instanţa de insolabilitate la examinarea contestaţiei nu a dat apreciere circumstanţelor descrise mai sus, or, concluziile expuse precum că SA „Banca de Economii” a omis termenul de adresare în instanţă din motivul că a obţinut la 03 martie 2009 dreptul de a se apăra pe cale judiciară, dar s-a adresat cu acţiune la 20 noiembrie 2012, peste 3 ani şi 8 luni, sînt eronate.

Conform art. 277 Cod Civil cursul prescripției extinctive se întrerupe: în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit; în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria. După întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs până la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extinctivă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că acțiunea privind rezilierea contractului de credit și transmiterea bunurilor gajate a fost înaintată de către SA “Banca de Economii” la 05 noiembrie 2009, hotărîrea a devenit definitivă și irevocabilă la 11 mai 2012, acțiunea privind încasarea prejudiciului care a apărut în urma deciziei Curții Supreme de Justiție din 11 mai 2012, a fost înaintată la 20 noiembrie 2012, iar concretizarea cerințelor s-au înaintat la 24 ianuarie 2014 în cadrul examinării cauzei.

Prin urmare termenul de prescripție a fost interupt prin acțiunile debitorului privind recunoașterea datoriei și anume prin semnarea actului de transmitere a bunurilor în posesiune din 23 septembrie 2011, potrivit căruia ÎS „Servicii Transport Auto” a transmis în temeiul hotărîrii Judecătoriai Economice de Circumscripție din 13 aprilie 2011 în posesiunea Băncii, 22 autocare gajate la valoarea de piață și a recunoscut datoriile față de bancă în sumă de 4.090.769,92 euro și 54.369.129,37 lei.

Totodată, Colegiul menționează că acțiunea înaintată de către SA „Banca de Economii” împotriva ÎS „Servicii Transport Auto” privind încasarea datoriei în sumă de 3.598.067,83 euro și 46.521.315,60 lei și prejudiciul în sumă de 21.287.797,65 lei, urma a fi examinată separat de procesul de insolvență, deoarece ținând cont de prevederile art. 355 și 38 CPC, competența de judecare în primă instanță a cererilor de declarare a insolvenței aparține curților de apel în circumscripția căreia își are sediul debitorul insolvent.

În privința competenței instanței de insolvență urmează de menționat că aceasta dispune de competență exclusivă la judecarea în cadrul procesului de insolvență a litigiilor ce țin nemijlocit de masa debitoare și a circumstanțelor relevante cauzei. Iar principalele competențe ale instanței de insolvență sînt prevăzute la art. 5 al Legii insolvenței.

Potrivit art. 2 al Legii insolvenței, noțiunea de masă debitoare semnifică bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvență, dobîndite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care potrivit legii nu sînt pasibile de executare silită.

Astfel instanțele de judecată urmează să facă deosebire dintre instanța de insolvență (completul de judecată) care examinează nemijlocit cauza de insolvență și instanța de insolvență ca termen generic utilizat de lege (Curtea de Apel). Toate litigiile ce țin de masa debitoare se referă la un singur proces de insolvență se vor judeca de același complet (judecător) al instanței de insolvență care are în procedură dosarul de insolvență respectiv.

Fiecare cerere (litigiu ce ține de masa debitoare) se va judeca în mod separat în procedură contencioasă în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2), art. 6 alin. (2) al

Legii insolvenței, cu adoptarea hotărârilor, iar copiile de pe ele se vor anexa la dosarul de insolvență.

În același timp, instanța de recurs reține că conform art. 144 alin. (1) al Legii insolvenței debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv.

Alin. (9) al aceluiași articol stipulează că **instanța de insolvență soluționează contestația prin încheiere** care poate fi contestată cu recurs. Încheierea irevocabilă prin care contestația este admisă sau respinsă cu validarea creanței este executorie pentru administratorul insolvenței/lichidator și pentru toți creditorii. Încheierea constituie temei pentru rectificarea tabelului definitiv al creanțelor sau a tabelului definitiv consolidat fără a se convoca ședință specială de validare.

Însă instanța de insolvență, examinând contestația SA “Banca de Economii”, a emis hotărâre, dar nu încheiere, contrar prevederilor art. 144 alin. (9) al Legii insolvenței.

Sub aspectul celor menționate mai sus instanța de insolvență era obligată să analizeze atent circumstanțele cauzei, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal.

Astfel, Colegiul menționează că motivarea, care stă la baza deciziei trebuie să trateze separat fiecare dintre problemele punctuale ridicate de fiecare parte, cu excepția situației în care mijlocul respectiv de apărare era de natură să influențeze definitiv soluționarea cauzei.

Potrivit art. 130 în coroborare cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată și urmează să conțină, în special, circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe și legile de care s-a călăuzit instanța.

De asemenea, instanța de recurs, relevă că hotărârea instanței de insolvență trebuie să fie cât posibil de concisă. Ea poate fi întocmită liber, dar trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de participanții la proces. Astfel, formulările din conținutul hotărârii trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, concretețe, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve, sobrietate, ofițialitate și relevanță.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolvență urmează să țină cont de cele indicate, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, în pricina la cererea Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” împotriva Întreprinderii de Stat „Servicii Transport Auto” privind intentarea procesului de insolabilitate.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Svetlana Filincova

Judecători

Elena Covalenco

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas